

Середовище проведення освітніх вебінарів «WIP education»

Юрій Богачков,
к.т.н., директор Інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації НМК ІПО НТУУ
«КПІ», ebogun@gmail.com

Вебінар це (від англ. web+seminar, webinar) — технологія, яка забезпечує проведення інтерактивних заходів у синхронному режимі і надає інструменти для дистанційної колаборативної (спільної) роботи учасників. Технологія вебінарів реалізується за допомогою майданчиків (інтернет-сайтів) вебінарів або спеціального програмного забезпечення.

У інституті післядипломної освіти НТУУ «КПІ» на базі відкритого продукту BigBlueBotton розроблено середовище організації та проведення навчальних вебінарів (webinar.ipo.kpi.ua). Умовна назва «WIP education» утворена від двох слів Webinar та IPO (інститут післядипломної освіти) і трактується як «вебнари у післядипломній освіті»

Мал. 1 Вигляд головного вікна проведення вебінарів.

Основна тематика яку ми підтримуємо стосується **методики та практики застосування вебінарів у навчальному процесі**. Ми запрошуємо викладачів вузів, шкіл в рамках своєї викладацької діяльності проводити **реальні навчальні** вебінари. Також є можливість проводити **організаційні вебінари, пов'язані з навчальними та освітніми проектами** викладачів, студентів, школярів. або вебінари для підтримки досліджень в освітній сфері. Додатково можна організовувати **вебінари конференцій** - спеціальні заходи або вебінари -трансляції існуючих заходів.

Інший напрям застосування вебінарів це інформаційно консультативний. Тут можна проводити **інформаційно-презентаційні вебінари** про поточні важливі події, презентація курсів, дистанційних курсів, **консультативні вебінари** - відкриті онлайн консультації з різних аспектів освітньої галузі для абітурієнтів, студентів, викладачів. Для найбільш важливих питань можлива організація **вебінарів-інтерв'ю** публічні відповіді на суспільно значущі питання.

Провести свій власний вебінар за певних умов не досить складно. Для початку треба зареєструватись на сайті *webinar.ipo.kpi.ua* і створити у своєму персональному кабінеті запис про свій власний вебінар. (мал. 2,3)

The screenshot shows the 'Персональний кабінет' (Personal Cabinet) of the author, Yuriy Nikolaevich Bogachkov. The page header includes the 'Webinar' logo and navigation links: Головна, Технічні вимоги, Можливості, Послуги, Пробний доступ, Контакти, and Допомога. A secondary navigation bar contains: Тренеру, Слухачу, Персональний кабінет, Розклад вебінарів, and Архів. The user's name and balance are shown as 'Юрій Николаевич Богачков / 5.00 грн. (вхід)'. The profile section displays the email 'eboqun@gmail.com' and phone number '066-0498334'. A list of 'Мои вебинары' (My Webinars) includes items like 'Дистанційне навчання школярів. Обговорення', 'Експеримент "Дистанційне навчання школярів"', and 'Технічний закритий вебінар'. On the right, there are buttons for 'дати вебінар', 'перейти до календаря', 'поповнити рахунок', and 'допомога'. A 'Останні події' (Recent Events) section lists activities such as 'Запис на вебінар' and 'Відправлено заявку на доступ до вебінару Демонстрация возможностей'.

Мал. 2. Персональний кабінет автора та створення запису про новий вебінар

The screenshot shows the 'СТВОРЕННЯ ВЕБІНАРУ' (Create Webinar) form. The header and navigation are identical to the previous screenshot. The form fields are: 'Назва*' (Title) with the value 'Новый репетитор-новые подходы!'; 'Опис*' (Description) with a text area containing details about a webinar for students and parents; 'Вартість вебінару (грн)*' (Price) set to '0.00'; 'Тривалість вебінару (хв)*' (Duration) set to '60'; 'Тип вебінару' (Type) with radio buttons for 'Внутрішній' (selected) and 'Зовнішній'; and 'Адреса вебінару' (Webinar address) which is empty. A 'Зберегти' (Save) button is at the bottom. A right-hand box titled 'СТВОРЕННЯ ВЕБІНАРУ' provides instructions: 'Ви можете проводити один і той самий вебінар багато разів. Після створення вебінару перейдіть до календаря та заплануйте вебінар на відповідні дні. Також в календарі можна буде вказати час початку вебінару, його тривалість*, вартість* та додатковий опис*.' A footnote states '* – необов'язкові параметри.'

Мал. 3 Інформаційне вікно опису вебінару

При цьому треба вказати, як він називається, надати короткий опис та умови участі. Після цього він може бути розміщений у календарі вебінарів, і на нього буде відкрита реєстрація.

КАЛЕНДАР

Лют ▼ 2011

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
	1 [add] 16:00 - 19:00 Навчальний вебінар Група ПК10-18 0 A / 0 M / 0 R [i]	2 [add] 18:00 - 20:00 Новий вебінар 0 A / 0 M / 0 R [i]	3 [add]	4 [add]	5 [add] 17:00 - 18:00 Новий 2 0 A / 0 M / 0 R [i]	6 [add]
7 [add] 13:30 - 17:30 науково- методичного семинару «Системи навчання і освіти в комп'ютерно орієнтованому середовищі» 0 A / 0 M / 0 R [i]	8 [add] 15:00 - 17:00 Навчальний вебінар Група ПК10-18 0 A / 0 M / 0 R [i]	9 [add]	10 [add] 22:00 - 23:00 Презентація расбот 0 A / 0 M / 0 R [i]	11 [add]	12 [add]	13 [add]
14 [add] 17:30 - 19:30 Вебінар для групи ПК 10-20 0 A / 0 M / 0 R [i]	15 [add]	16 [add]	17 [add]	18 [add]	19 [add]	20 [add]
21 [add]	22 [add] 12:00 - 22:20 Демонстрація возможностей 0 A / 1 M / 0 R [i]	23 [add]	24 [add]	25 [add] 14:00 - 16:00 Новый репетитор- новые подходы! 1 A / 1 M / 0 R [i]	26 [add]	27 [add]
28 [add]						

Мал 4. Календар вебінарів.

На перший погляд все не дуже й складно. Але щоб провести ефективний навчальний вебінар необхідно врахувати багато організаційних, технічних та методичних нюансів та провести відповідні підготовчі дії. Усе це системно розглядається у спеціально розробленому курсі підвищення кваліфікації «**Вебінари у навчальній діяльності**» 72 год. (детальніше на сайті *ipro.kpi.ua*). Основні теми курсу включають розгляд функціональних можливостей, технічних та технологічних обмежень технології. Слухачам пропонуються рекомендації по плануванню та підготовці вебінару, налаштуванню технічних засобів. Також розглядаються методика проведення, система управління, організація проведення вебінарів і аналізуються типові помилки.

Зазвичай для вебінару готується презентація, на основі якої будується спілкування.

Кожен учасник вебінару виконує свою роль, яку визначає інтерфейс віртуального класу і права на використання певних функцій, які можуть передаватися іншим учасникам. Зазвичай у вебінарі передбачено три ролі: **модератор** (той, хто організує та керує вебінаром), **ведучий** (як правило, вчитель) та **слухач** (учень). Але на практиці ведучим може бути не лише вчитель, але й учень, коли школярі за допомогою вчителя

проводять заняття або окремі його частини. Адже, ще у Давньому Римі існував вислів «навчаючи, учимося самі».

В залежності від конкретної програмної платформи вебінар може мати такі можливості та функціональні особливості:

Комунікація - проведення аудіо- і відеоконференцій і трансляцією декількох учасників одночасно; обмін миттєвими повідомленнями за допомогою текстового чату. При цьому можливе застосування як загального чату, коли всі учасники бачать усі повідомлення, так і приватного спілкування двох осіб з можливістю блокування вхідних повідомлень; обмін файлами між учасниками вебінару.

Сумісні дії - колективна робота з програмним забезпеченням — демонстрація всім іншим учасникам роботи в середовищі конкретного програмного продукту на екрані свого комп'ютера: надання прав управління програмою будь-якому учню з конкретним завданням: веб-тури — засіб, що дозволяє спільно відвідувати веб-сайти. Крім цього, ведучий може надсилати учасникам адреси веб-сторінок для незалежного перегляду у їхньому браузері: Whiteboard — електронна панель, яка виконує функції дошки для спільної роботи та має стандартний набір інструментів.

Дії ведучого. Демонстрація електронних ресурсів різноманітних форматів: презентацій, документів, веб-сторінок, відеороликів: Опитування і тестування учасників вебінару та миттєва візуалізація результатів за допомогою різноманітних діаграм. «Підняття руки» – надає змогу учаснику вебінару звернути на себе увагу ведучого та попросити увімкнути мікрофон, камеру або інший функціонал. В окремому вікні ведучого при цьому з'являються у відповідному порядку імена учасників, які «підняли руку».

Технічні та організаційні додатки. Breakout rooms («кімнати прориву») — віртуальні кімнати для роботи з групами. Як правило, ці кімнати оснащені засобами колективної роботи з текстом, відеоматеріалами та мультимедійними презентаціями. Можливість запису матеріалів вебінару у процесі його проведення та перегляду після завершення. Наявність окремої частини віртуального класу для розміщення плану проведення вебінару. Можливість учасника виявляти емоції, зокрема згоду, заперечення тощо за допомогою спеціальних індикаторів, які деякою мірою компенсують відсутність безпосереднього контакту.

Окрім названих функціональних особливостей, які можуть бути реалізовані під час проведення віртуального заняття, більшість програмних платформ дають змогу автоматизувати підготовку до вебінару, зокрема реєструвати учасників, отримувати статистику, інформувати учасників про подію за допомогою електронної пошти тощо.

Таким чином, зазначені дидактичні можливості та функціональні особливості дають підстави рекомендувати застосування вебінарів у навчально-виховному процесі середньої школи, зокрема у межах класно-урочної системи (наприклад, для педагогічної взаємодії з учнями і вчителями різних шкіл), реалізації дистанційного та позашкільного навчання. Цю технологію доцільно використовувати для виконання і захисту учнями навчальних телекомунікаційних проєктів; проведення уроків провідними педагогами; консультацій з різних предметів; підготовки учнів до олімпіад; дистанційного навчання учнів, які тимчасово не можуть відвідувати школу тощо. На нашу думку, вебінари мають значний педагогічний потенціал для впровадження елементів дистанційного навчання у середній школі. Це пов'язано з тим, що використання лише асинхронних технологій вимагає високої самоорганізації та навичок самостійної роботи, яких не мають всі учні. Тому проводити дистанційні заняття, на наш погляд, ефективніше у реальному часі за допомогою вебінарів.